

LA TERRASSA

JOAN DE SAGARRA

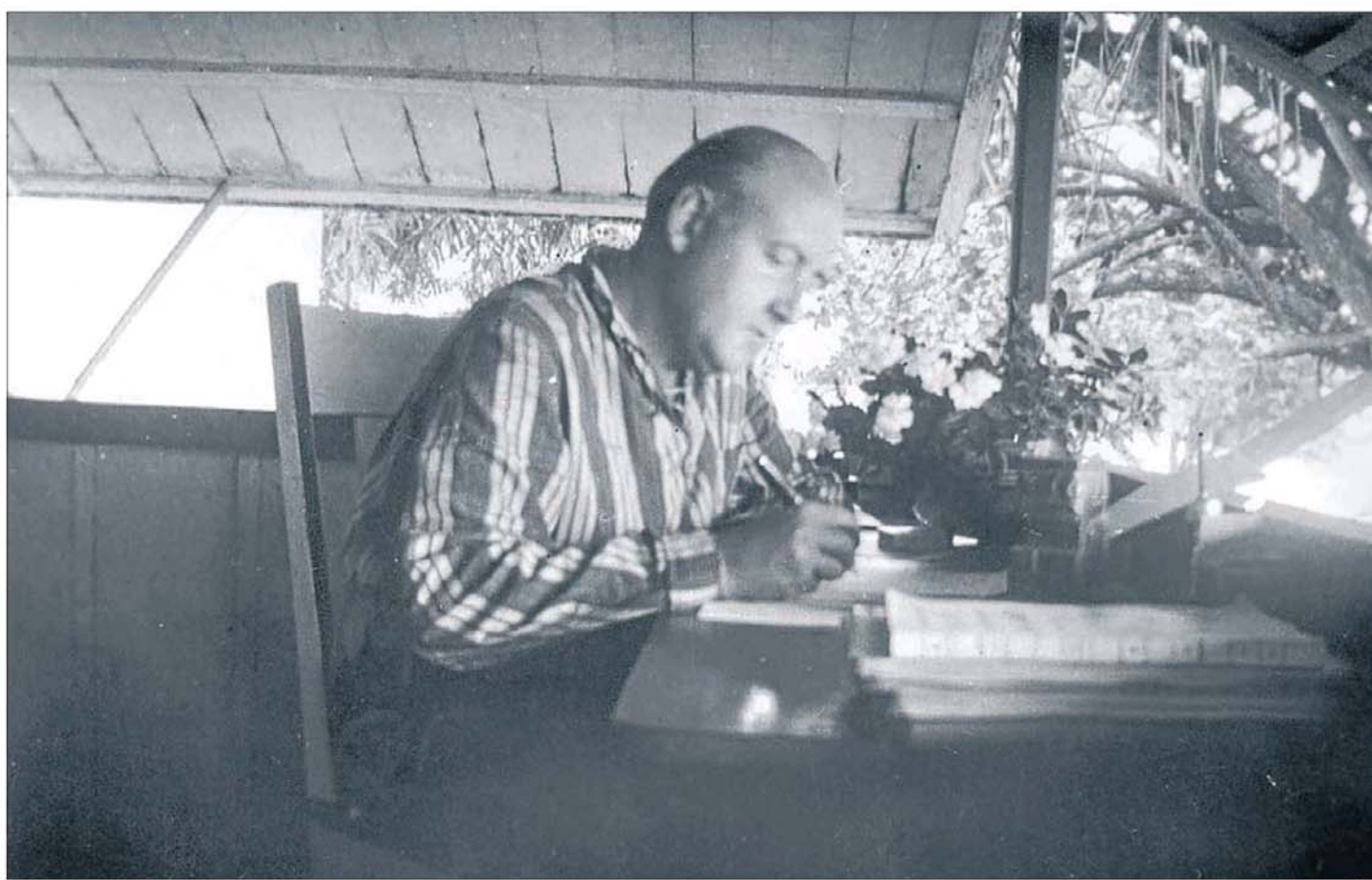
Fa unes quantes setmanes vaig escriure una crònica sobre el 50 aniversari de la mort (27 de setembre del 1961) del meu pare, Josep Maria de Sagarra, en què manifestava la meua sorpresa després de comprovar que cap teatre de Barcelona, la capital de Catalunya, on va néixer el meu pare (1894), no havia inclòs una obra seva en la programació de la temporada 2011-2012.

Sorpresa més que comprensible si es té en compte que, des del principi dels anys vint fins a la seva mort, el meu pare és l'autor de teatre més popular (en el més noble sentit de la paraula) de la Catalunya del segle XX, i que el públic català gaudeix en l'actualitat d'un Teatre Nacional, un *théâtre d'État* com dirien els francesos (i nosaltres, si tinguéssim un Estat), el director del qual s'havia manifestat, en diverses ocasions, sobre la necessitat d'"actualitzar" el teatre de Sagarra als escenaris, "per reafirmar la seva categoria inqüestionable de clàssic del segle XX" (des que Sergi Belbel és director del Teatre Nacional, cap obra de Sagarra no ha estat *actualitzada* als seus escenaris).

Des de la publicació d'aquella crònica, m'he entrevistat amb el senyor Francesc Homs, portaveu del Govern, i amb el conseller Ferran Mascarell. El senyor Homs em va dir que, institucionalment parlant, només havia previst, per commemorar el 50 aniversari de la mort de Josep Maria de Sagarra, un poema (*Vinyes verdes vora el mar*), que Esther Formosa va interpretar al parc de la Ciutadella l'11 de setembre passat. El senyor Homs també em va dir que procuraria ampliar la presència de Sagarra al llarg de l'any, i va fer referència, en concret, a la possibilitat que en la felicitació nadalenca del Govern hi figurés algun vers del *Poema de Nadal*.

El conseller Mascarell em va dir que la Institució de les Lletres Catalanes té previst celebrar unes jornades de conferències sobre diversos aspectes de la seva obra. "Al marge d'això, estic obert a qualsevol tipus de suggeriment", em va dir el conseller. Dit i fet: en uns deu minuts, al jardí de l'Ateneu, vam acordar celebrar un acte institucional-popular al Palau de la Música i un altre a l'Ateneu de Madrid, molt present, amb les seves grans figures literàries, a les *Memòries* del meu pare.

De la conversa amb els senyors Homs i Mascarell vaig treure la conclusió que el Govern manca d'un protocol per commemorar adequadament

El poeta i dramaturg Josep M. de Sagarra i Castellarnau, escrivint *La ruta blava* a la casa de Punavia (Tahití) el 1937

Dolça Catalunya...

les celebritats literàries. I quan dic adequadament em refereixo a treure profit de la commemoració tant en benefici de l'obra de l'escriptor com del públic català (serveixi d'exemple *l'actualització* del teatre de Sagarra a què es referia Sergi Belbel).

Fora de les institucions i de la

Trec la conclusió que el Govern manca d'un protocol per commemorar les celebritats literàries

cultura oficial, el 50 aniversari de la mort del meu pare ha estat present a les companyies d'aficionats de Catalunya (d'aquí n'han sortit alguns dels grans intèrprets del teatre de Guimerà, Rusiñol i De Sagarra). Sense anar més lluny, al Centre Moral

de Cultural del Poblenou es va oferir una lectura de *Reina*, que el Centre ja havia representat l'any en què es va estrenar l'obra (1935). Al Teatre Josep Maria de Sagarra de Santa Coloma de Gramenet (l'únic teatre de Catalunya que porta el seu nom), el dia 27 de setembre es van estar llegint ininterrompudament fragments de les *Memòries*, i a la nit es va oferir l'espectacle *Sagarra dit per Rosa Maria Sardà*, dirigit per Carme Cané (que anirà a veure al Teatre de Salt el proper dia 11). El 20 de setembre es va presentar en una llibreria de Barcelona l'assaig de Josep Miquel Sobrer, professor d'Indiana University (EUA), *La poesia dramàtica de Josep Maria de Sagarra. Les veus de la terra* (Edicions Galerada), que és una *actualització* acadèmica molt interessant del seu teatre. I no se sorprendria si d'aquí uns quants dies fan una visita nocturna al cementiri de Montjuïc (on hi ha enterrat el meu pare) i es

troben amb un actor recitant *El cementiri dels mariners*. Finalment, voldria destacar la programació (Canal 33) de *La Rambla de les floristes*, una realització del 1986 en què es veia una esplèndida Rosa Maria Sardà en el personatge d'Antonia, la florista, conversant amb tres perso-

El Centre Moral del Poblenou i el teatre Sagarra de Santa Coloma han recordat el dramaturg

natges interpretats respectivament per Miquel Cors, Alfred Lucchetti i Pep Torrents... els tres morts recentment.

Al marge d'aquests actes, Narcís Garolera, responsable de l'edició crítica de *l'Obra Completa de Sagarra* (Edicions 3 i 4, Va-

lència), i un servidor ens vam unir amb el senyor Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans, i vam acordar celebrar a la seu de l'Institut una jornada d'homenatge a Sagarra (27 d'octubre). Garolera i un servidor som de l'opinió que si els filòlegs de la universitat silenciaven la seva obra (com a autor català i traductor a aquesta llengua de Dant i de Shakespeare), és just que l'Institut, la Secció Filològica del qual va presidir el meu pare després de la mort de Carles Riba, s'ocupi d'ell en el 50 aniversari de la seva mort.

Quant a les editorials, les notícies deixen molt a desitjar. Edicions 3 i 4 fa temps que disposen del volum 19 de *l'Obra Completa*, volum pel qual Garolera i els seus col·laboradors encara no han cobrat un cèntim, i del qual es desconeix la seva data de publicació. A més, *El Temps*, la revista de l'editor de 3 i 4, Eliseu Climent, a l'últim número, amb data precisament el 27 de setembre, no fa cap menció del 50 aniversari de la seva mort.

I Edicions 62, el grup editor de *Vida privada*, *La ruta blava* i les *Memòries*, tenia prevista una edició commemorativa d'aquest últim títol, de la qual s'ocupava Isidor Cònsul, però després de la mort d'aquest i el fitxatge del seu director, Fèlix Riera, pel conseller Mascarell, la meua relació amb aquesta editorial és pràcticament nul·la. Afortunadament, la poesia satírica de Sagarra, amanida pel meu *germanet* Lluís Permanyer, continua venent-se la mar de bé. Als catalans, quin remei, ens encanta riure.●

VAL LA PENA?

SÍ Dijous vinent, 6 d'octubre, a les set de la tarda, es projecta a la Casa dels Italians (passatge Méndez Vigo) la pel·lícula de Mario Martone (Nàpols, 1959) *Noi credevamo*. El film es va rodar amb motiu del 150 aniversari de la Unità d'Itàlia i narra aquells anys revolucionaris però en clau actual. És un film de tres hores de durada, complex, molt ben fet i interpretat. (Versió italiana sense subtítols).

No El Teatre Nacional ofereix, fins al 27 de novembre, un muntatge, firmat per Sergi Belbel, de la primera obra de Josep Maria Benet i Jornet, *Una vella, coneguda olor*, que va guanyar el primer premi Josep Maria de Sagarra. En el programa de la temporada no hi figura enlloc que li donessin aquest premi. I és una llàstima, ja que sense aquest premi no l'haurien estrenat al Romea la nit del 30 de novembre del 1964, dins del VII Cicle de Teatre Llatí.